

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **Z. L.**, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2014, č. j. MSK 168153/2013, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 5. 2015, č. j. 18 A 8/2014 - 53,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobci **s e v r a c í** zaplacený soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5000 Kč; tato částka bude vyplacena k rukám jeho zástupce Mgr. Jaroslava Topola, advokáta, z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Rýmařov (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 4. 10. 2013, č. j. MURY 29531/2013, byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, za což mu byla uložena pokuta ve výši 5000 Kč, zákaz řízení všech motorových vozidel na dobu 6 měsíců a povinnost uhradit náklady správního řízení v paušální výši 1000 Kč. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo zmocněnci žalobce Ing. M. J. doručeno dne 17. 10. 2013. Dne 1. 11. 2013 (tedy v poslední den lhůty pro podání odvolání) doručil Ing. J. správnímu orgánu prvního stupně prostřednictvím e-mailu bez uznávaného elektronického podpisu blanketní odvolání. Dne 7. 11. 2013, tedy den po uplynutí lhůty pro potvrzení odvolání podaného prostřednictvím datové sítě bez použití uznávaného elektronického podpisu, obdržel správní orgán prvního stupně další e-mail Ing. J., již opatřený uznávaným elektronickým podpisem, v něm Ing. J. potvrdil podání odvolání. Dne 25. 11. 2013 pak správní orgán prvního stupně obdržel listovní zásilku podanou k poštovní přepravě v Libanonu dne 6. 11. 2013, v níž Ing. J. po označení žalobce a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně uvedl: „*Ve výše uvedené věci podávám odvolání proti rozhodnutí*“. Odvolání žalobce proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 31. 1. 2014, č. j. MSK 168153/2013 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jako opožděné. Konstatoval, že Ing. J. postupoval obdobným způsobem i v dalších řízeních a jeho vystupování vykazuje jednotný záměr mařit projednání věci

neopodstatněným zasláním potvrzení blanketních odvolání ze zahraničí. Žalovaný tedy posoudil (formálně včasné zaslání) potvrzení odvolání z Libanonu jako zneužití práva, resp. obcházení zákona, které nepoživá právní ochrany, a na odvolání ze dne 1. 11. 2013 nahlížel tak, jako by nebylo podáno, neboť nebylo zákonem předepsaným způsobem v pětidenní lhůtě podle § 37 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, potvrzeno. Dle názoru žalovaného tak zákonná lhůta pro podání odvolání marně uplynula dne 1. 11. 2013.

[2] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu, které Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 23. 1. 2015, č. j. 18 A 8/2014 – 27 (dále jen „krajský soud“), vyhověl, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Krajský soud uvedl, že jestliže žalobce poslední den odvolací lhůty podal odvolání v elektronické podobě bez zaručeného elektronického podpisu, které doplnil podáním shodného obsahu podaným k poštovní přepravě dne 6. 11. 2013, splnil podmínky dané § 37 odst. 4 správního řádu a odvolání tak bylo podáno včas. Krajský soud nepovažoval postup zmocněnce žalobce v jiných řízeních za rozhodný pro konstatování zneužití práva v této věci. Citovaný rozsudek krajského soudu byl na základě kasační stížnosti žalovaného zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2015, č. j. 2 As 47/2015 – 30, a věc byla krajskému soudu vrácena k dalšímu řízení. V něm krajský soud rozsudkem ze dne 27. 5. 2015, č. j. 18 A 8/2014 – 53 (dále jen „napadený rozsudek“), žalobu proti napadenému rozhodnutí zamítl. Vyšel přitom ze závěrů citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu, na který plně odkázal, a konstatoval, že postup zmocněnce žalobce v přestupkovém řízení nevedl k realizaci práva na spravedlivý proces, nýbrž k úmyslnému protahování řízení a oddalování konečného rozhodnutí ve věci. Žalovaný tedy postupoval správně, pokud takovému postupu nepřiznal právní účinky a k potvrzení odvolání zaslání z Libanonu nepřihlížel.

II. Kasační stížnost

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost, v níž uvedl, že si je vědom toho, že ve věci již jednou Nejvyšší správní soud rozhodoval, avšak svou kasační stížnost považoval za přípustnou, neboť směřuje proti nesprávnému posouzení jiné právní otázky, resp. proti jiné vadě rozsudku než té, která již byla Nejvyšším správním soudem posuzována. Stěžovatel namítl, že napadený rozsudek není přezkoumatelný, neboť krajský soud se nevypořádal se všemi jeho argumenty, především s tím, že podle webových stránek České pošty a libanonského držitele poštovní licence je předpokládána doba pro dodání zásilky z Libanonu nejvýše sedm dní. Záměrem stěžovatele tedy nemohlo být účelové prodlužování přestupkového řízení, neboť jeho zmocněnec nevěděl a ani vědět nemohl, že doručení zásilky bude opožděno a bude trvat déle než sedm dní. Sedm dnů je přitom běžná doba i pro doručení vnitrostátní zásilky. V nyní posuzované věci přitom znaky zneužití práva vykazoval toliko fakt, že zásilka byla doručena až několik týdnů od jejího podání, což však nebylo ovlivněno odesílatelem písemnosti, ale toliko držiteli poštovní licence, kteří se na její přepravě podíleli. Subjektivní stránka zneužití práva tak v případě stěžovatele nebyla naplněna. Stěžovatel konstatoval, že je třeba posoudit, jaké „průtahy“ v řízení lze označit za zneužití práva. Některé úkony vždy prodlužují řízení, zároveň však jsou zákonem explicitně dovoleny a pro průběh řízení nemají fakticky žádné důsledky (průtah v řízení v řádu dnů nedosahuje takové intenzity, aby bylo možné důvody, které k němu vedly, kvalifikovat jako zneužití práva), a nemohou tak představovat jednání *in fraudem legis*. Stěžovatel tedy nemohl mít úmysl směřující k zneužití práva, a bylo mu upřeno právo na podání odvolání (a potažmo právo na přístup k soudu), a to jen proto, že držiteli poštovní licence trvalo doručení déle, než lze předpokládat dle veřejně dostupných informací.

[4] Žalovaný svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužil.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění formálních náležitostí. Konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel [§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[6] Nejvyšší správní dále posuzoval přípustnost kasační stížnosti s ohledem na § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., dle něhož je nepřipustná kasační stížnost proti rozhodnutí, „*jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.*“ Kasační stížnost stěžovatele totiž směřuje proti rozsudku krajského soudu, jenž byl vydán poté, co Nejvyšší správní soud vyhověl rozsudkem ze dne 11. 5. 2015, č. j. 2 As 47/2015 – 30, předchozí kasační stížnosti žalovaného a původní rozsudek krajského soudu zrušil. Právním názorem, který Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku vyslovil, je striktně vázán nejen krajský soud (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), ale i Nejvyšší správní soud v řízení o opakované kasační stížnosti. Tato závaznost vyplývá nejen ze samotného § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., ale i ze základních atributů právního státu a spravedlivého procesu. Při opakovaném rozhodování v téže věci za stejného skutkového stavu musí být respektovány zásady ochrany legitimního očekávání a předvídatelnosti soudních rozhodnutí, čímž je vyloučena i možnost, aby Nejvyšší správní soud při rozhodování o opakované kasační stížnosti na stejný skutkový stav aplikoval právo jiným způsobem a svůj původní závazný právní názor v téže věci revidoval. Přípustnost opětovné kasační stížnosti je tak omezena pouze na důvody, které Nejvyšší správní soud v předchozím rozsudku závazně neposoudil; otázkou, kterou Nejvyšší správní soud naopak již závazně posoudil, se lze v řízení o opakované kasační stížnosti zabývat pouze z toho pohledu, zda se krajský soud závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu řídil (v podrobnostech viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007 – 56, publ. pod č. 1723/2008 Sb. NSS, a to včetně výjimek z výše uvedených pravidel pro řízení o opakované kasační stížnosti, které však stěžovatel ve své kasační stížnosti netvrdil a nezjistil je ani Nejvyšší správní soud). Rovněž Ústavní soud v nálezu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, dostupném z nalus.usoud.cz, potvrdil, že § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. zajišťuje, aby se Nejvyšší správní soud znovu „*nemusel zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil. Podrobit takovéto rozhodnutí novému přezkumu v rámci řízení o kasační stížnosti by bylo zcela nesmyslné, neboť ve svých důsledcích by v případě připuštění nového přezkumu mohly nastat toliko dvě možné situace. Buď by totiž kasační soud setrval na svém původním právním názoru (takže by věcné projednání kasační stížnosti nemělo pro stěžovatele naprosto žádný význam), nebo by vyslovil právní názor jiný (takže by postupně rozličnými právními názory zcela rozvrátil právní jistotu a popřel princip předvídatelnosti soudních rozhodnutí).*“

[7] Stěžovatel učinil podstatou kasační stížnosti tvrzení, že nemohl předpokládat, že doručení zásilky z Libanonu potrvá déle než sedm dnů (což byla doba doručení vyplývající z veřejně dostupných informací držitelů poštovní licence), a nemohl tak mít ani úmysl zneužít právo. Stěžovatel konstatoval, že jeho argumenty krajský soud v původním rozsudku (kterým jeho žalobě vyhověl) neposuzoval, a nemohly tak být ani posouzeny Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 11. 5. 2015, č. j. 2 As 47/2015 – 30, a potažmo ani v napadeném rozsudku (v němž krajský soud plně odkázal na citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu). Nejvyšší správní soud však tento názor stěžovatele nesdílí, neboť právní otázky související s tvrzeními stěžovatele uvedenými v kasační stížnosti jsou již v rozsudku ze dne 11. 5. 2015, č. j. 2 As 47/2015 – 30, závazně vyřešeny. Nejvyšší správní soud založil citovaný rozsudek na závěru, že „*postup žalobce (tj. v nyní posuzované věci stěžovatele) nevedl k realizaci jeho práva na spravedlivý proces, nýbrž k úmyslnému protahování řízení a oddalování konečného rozhodnutí ve věci. Byť procesní postup zmocněnce žalobce ve správním řízení nevedl ke konkrétnímu užítku či výhodě pro žalobce*

(neboť nedošlo k marnému uplynutí prekluzivní lhůty pro projednání přestupku), i tak se jednalo o procesní obstrukce, jež znemožnily zákonem předvídaný plynulý postup stěžovatele v řízení. Stěžovateli (tj. v nyní posuzované věci žalovanému) se v napadeném rozhodnutí podařilo dostatečně prokázat, že jednání zmocněnce stěžovatele směřuje ke zneužití práva, a to právě poukázáním na shodnou procesní taktiku zmocněnce žalobce v jiných řízeních, kterou krajský soud chybně opomněl zohlednit. Správní orgány zde navíc nedisponovaly žádnými procesními prostředky, kterými by mohly na obstrukční jednání zmocněnce žalobce účinně reagovat. Postupu zmocněnce žalobce proto mohly čelit jedině tak, že mu nepřiznaly právní účinky a považovaly jej za zneužití práva. Na základě výše popsaných skutkových okolností lze tedy uzavřít, že postup zmocněnce žalobce ve správním řízení představoval výjimečnou situaci, na kterou je nutno nahlížet jako na zneužití práva, a stěžovatel proto postupoval správně, pokud takovému postupu nepřiznal právní účinky a k potvrzení odvolání zaslanému z Libanonu nepřiblížil.“ Nejvyšší správní soud důvody pro takový závěr podrobně popsal v citovaném rozsudku, na který plně odkazuje, a na tomto místě proto jen ve stručnosti shrnuje, že poukázal na tři obdobné přestupkové věci, v nichž Ing. J. podal proti rozhodnutím správního orgánu prvního stupně odvolání v poslední den patnáctidenní lhůty prostým e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu. Ing. J. tato odvolání nejprve potvrzoval e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem (kromě věci projednané Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 1 As 16/2015), ovšem vždy se tak stalo po uplynutí pětidenní lhůty ve smyslu § 37 odst. 4 správního řádu; odvolání však byla následně potvrzena ještě písemným originálem podaným k poštovní přepravě v Libanonu tak, aby byla splněna zákonná pětidenní lhůta. Písemnosti přitom byly odesílány v různé dny, což svědčilo o tom, že byly předem připraveny tak, aby byly postupně podávány zpravidla ke konci pětidenních lhůt pro potvrzení odvolání zaslaných správnímu orgánu prvního stupně prostým e-mailem.

[8] Stěžovatelova námitka, že nemohl očekávat, že doručení zásilky bude trvat déle než sedm dnů, a nemohl tak mít v úmyslu zneužití práva, je tedy nepřipustná, neboť Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 5. 2015, č. j. 2 As 47/2015 – 30, závazně posoudil postup jeho zmocněnce jako účelový a úmyslně obstrukční. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani předpokládaná doba doručení zásilky z Libanonu uvedená na veřejně dostupných webových stránkách. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku shledal zneužití práva stěžovatelem především proto, že jednání jeho zmocněnce bylo součástí cílené obstrukční procesní strategie uplatňované v různých přestupkových věcech, naopak samotné podání zásilky z Libanonu a doba jejího doručení byla pro jeho závěr irelevantní. Nejvyšší správní soud výslovně konstatoval, že postup zmocněnce stěžovatele sice nevedl ke konkrétní výhodě pro stěžovatele (tj. zejména k marnému uplynutí prekluzivní lhůty pro projednání přestupku), avšak přesto narušil zákonem předvídaný plynulý postup v přestupkovém řízení. Krajský soud tedy nepochybil, když se s námitkou stěžovatele poukazující na očekávanou dobu doručení zásilky z Libanonu v napadeném rozsudku explicitně nevypořádal, neboť její nedůvodnost jednoznačně vyplývala ze závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu, na který krajský soud zcela správně v napadeném rozsudku plně odkázal. K tomu Nejvyšší správní soud *obiter dictum* uvádí, že stěžovatelův poukaz na předpokládanou dobu doručení zásilky odeslané z Libanonu a následné úvahy o tom, že nemohl mít úmysl práva zneužít (neboť uvedená doba doručení v délce sedmi dnů je běžná doba pro doručení dopisu i v České republice), se zcela míjí s jeho předchozími tvrzeními o důvodech odeslání potvrzení odvolání z Libanonu. Zmocněnec stěžovatele v přestupkovém řízení uvedl, že mu nefungoval elektronický podpis, tak požádal kolegu, aby donesl dopis na poštu, ale ten to zřejmě nestihl před svým odletem na dovolenou. V žalobě přitom přímo stěžovatel tvrdil, že požádal svého kolegu o odeslání několika dopisů, přičemž tento kolega s dopisy nestihl dojít na poštu před svým odletem do Libanonu, kam mířil za svou rodinou, která přišla ve válce v Sýrii o domov (pro dokreslení účelovosti tvrzení stěžovatele Nejvyšší správní soud připomíná, že na samotné listovní zásilce odeslané z Libanonu byl jako odesílatel uveden přímo zmocněnec stěžovatele Ing. J.). Tato tvrzení sice byla ve vzájemném rozporu, neboť se různila v tom, kdo přesně do Libanonu odjel (zda kolega Ing. J. na dovolenou, či kolega stěžovatele navštívit svou rodinu), avšak jejich společným základem mělo být právě to, že šlo o

mimořádné situace, kdy třetí osoba zásilku nestihla, resp. zapomněla odeslat (rovněž ve věci projednané Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 1 As 16/2015 byl postup zmocněnce stěžovatele vysvětlován tím, že jeho asistent, který měl na starosti odesílání pošty, zapomněl zásilky odeslat před svým odjezdem na dovolenou, a proto je podal až na poště v Libanonu). S ohledem na to je tedy irelevantní, jaká doba byla uvedena na webových stránkách držitelů poštovní licence pro doručení zásilky z Libanonu, neboť ve stěžovatelem tvrzených situacích docházelo k odesílání pošty z Libanonu nikoli záměrně, avšak v důsledku s přestupkovým řízením nijak nesouvisejícího pobytu třetích osob v Libanonu. Tyto třetí osoby tedy nemohly být ohledně odesílání zásilky z Libanonu v jakési dobré víře v brzké doručení zásilky, jak naznačuje stěžovatel, neboť do Libanonu údajně odjely za jiným účelem a k odesílání zásilek by tak docházelo bez ohledu na to, jakou dobu pro jejich doručení by předpokládaly. Tato nesrovnalost je pro posouzení věci sice nepodstatná (neboť Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 5. 2015, č. j. 2 As 47/2015 – 30, skutkovou verzi předestřenou stěžovatelem odmítl jako účelovou), dokládá však, že stěžovatel není schopen věrohodně a konzistentně vysvětlit, proč vlastně docházelo k odesílání odvolání z Libanonu.

[9] Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatelova námitka formálně poukazující na nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku fakticky představuje pouze polemiku se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v předchozím zrušujícím rozsudku. Jelikož stěžovatel ani nenamítal, že by krajský soud tento závazný právní názor nerespektoval, je jeho kasační stížnost podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. nepřijatelná a Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo než ji podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítnout (shodně viz usnesení ze dne 17. 9. 2015, č. j. 1 As 140/2015 – 34, dostupné z www.nssoud.cz, kterým Nejvyšší správní soud ze shodných důvodů odmítl prakticky totožnou kasační stížnost stěžovatele v právně i skutkově obdobné věci).

IV. Závěr a náklady řízení

[10] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[11] Podle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek. Jelikož stěžovatel zaplatil soudní poplatek za podání kasační stížnosti ve výši 5000 Kč, avšak kasační stížnost byla posléze odmítnuta, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že mu bude do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení tento zaplacený soudní poplatek vrácen, a to k rukám jeho zástupce Mgr. Jaroslava Topola, advokáta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. září 2015

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu